II

(Besluiten waarvan de publikatie niet voorwaarde is voor de toepassing)

COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 17 juli 1968

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het E.E.G.-Verdrag (IV/25140— „Alliance de Constructeurs français de machines-outils")

(Slechts de tekst in de Franse taal is authentiek)

(68/317/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, en met name op artikel 85,

Gelet op Verordening nr. 17 van 6 februari 1962 (1), en met name op artikel 2,

Gelet op de aanmelding die conform artikel 4, lid 1, van Verordening nr. 17 is verricht door de naamloze vennootschap met variabel kapitaal „Alliance de Constructeurs français de machines-outils", te Parijs, Frankrijk, welke geldt vanaf 9 april 1964 en betrekking heeft op de statuten van de vennootschap en een standaardovereenkomst gesloten tussen de vennootschap en ieder van haar aandeelhouders voor de oprichting van een gemeenschappelijke exportdienst, een aanmelding welke volgens verklaringen van de belanghebbenden van 29 augustus 1966 subsidiair is verricht voor het geval de Commissie van mening zou zijn dat de statuten en de standaardovereenkomst vallen onder artikel 85, lid 1,

Geraadpleegd het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities, overeenkomstig artikel 10 van Verordening nr. 17 op 15 februari 1968,

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.

I.

Overwegende dat de feiten als volgt kunnen worden samengevat:

1. Op initiatief van de Ateliers G.S.P. te Courbevoie, Seine, is op 16 maart 1961 een naamloze vennootschap met variabel kapitaal opgericht onder de naam „Alliance de Constructeurs français de machines-outils", ten einde ten behoeve van haar aandeelhouders een gemeenschappelijke exportdienst in het leven te roepen. Een aantal ondernemingen die werktuigmachines fabriceren hebben zich daarbij aangesloten. Er zijn momenteel acht aandeelhouders:

Ateliers G.S.P. te Courbevoie, Seine
Société Gambin te Viuz-en-Sallaz, Haute-Savoie
Ets. A. Huard te Parijs, Seine
Société Ramo te Niort, Deux-Sèvres
Ets. Rouchaud et Lamassiaude te Limoges, Haute-Vienne
Ets. Vernet te Dijon, Côte d'Or
Ets. Arduino te Bordeaux, Gironde
Ets. W. Gillet te Bordeaux, Gironde.

Een negende onderneming, de Société Microrex te Saint-Étienne, Loire, maakt, zonder aandeelhoudster te zijn, als „vertegenwoordigde" onder dezelfde voorwaarden van de diensten van de Alliance gebruik.

De aandeelhouders zijn kleine of middelgrote ondernemingen. De Ateliers G.S.P. zijn, gezien hun per-

soneelssterkte, kapitaal en omzet, de grootste. De aandeelhouders tezamen hebben momenteel een aandeel van ongeveer 10 % in de Franse export van werktuigmachines.

2. Ieder der aandeelhouders (en de vertegenwoordigde) heeft de Alliance het exclusieve recht verleend om alle markten met uitzondering van Frankrijk te prospecteren en haar volgens de inhoud van de individueel gesloten overeenkomsten alle vrijheid gelaten om de verkoop te organiseren zonder daarbij enige categorie van tussenpersonen uit te sluiten noch verplicht in te schakelen, behoudens onmisbare overgangsmaatregelen. De Alliance verbindt zich geen marktonderzoek te verrichten ten behoeve van produkten vervaardigd door concurrenten van haar aandeelhouders.

3. De Alliance handelt rechtstreeks met de afnemers of door middel van haar exclusieve agenten of vertegenwoordigers. De verkoop heeft op naam van de fabrikant plaats die de prijs bepaalt, de factuur uitschrijft en de koopsom rechtstreeks int. De Alliance ontvangt alleen de terugbetaling van haar kosten voor het marktonderzoek.

Indien een aandeelhouder een fabricagelicentie in een land verleent, wordt te tussenpersoon van de Alliance in het betrokken land ermede belast over de verkoop van de in licentie gefabriceerde machines te onderhandelen.

4. Iedere aandeelhouder verbindt zich, geen machines te fabriceren of te verkopen die met door een andere aandeelhouder gefabriceerde machines zouden kunnen concurreren. Dezelfde verplichting zou op eventuele nieuwe aandeelhouders komen te rusten.

De leden van de Alliance waren in feite ten tijde van de oprichting van de vennootschap in verschillende machines gespecialiseerd. Deze specialisatie was nochtans niet noodzakelijk gegeven. Enkele fabrieken, met name G.S.P., zouden zowel uit technisch als uit financieel oogpunt hun produktieprogramma hebben kunnen uitbreiden en kunnen dat nog steeds. Het grootste gedeelte van de aandeelhouders fabriceert momenteel namelijk machines voor verspanende metaalbewerking, die tot stand komen door toepassing van met elkaar vergelijkbare fabricagetechnieken.

5. De statuten van de Alliance bevatten de bepalingen die in vennootschappen met variabel kapitaal gebruikelijk zijn. Een aandeelhouder kan zich met toestemming van de raad van bestuur uit de vennootschap terugtrekken of zijn aandelen verkopen. Indien deze zijn toestemming weigert, moet hij een andere verkrijger aanwijzen. De algemene vergadering kan besluiten tot uitsluiting van een aandeelhouder, indien deze zijn verplichtingen niet nakomt of zijn werkzaamheden met die van de Alliance onverenigbaar zijn.

II

Overwegende dat een negatieve verklaring overeenkomstig artikel 2 van Verordening nr. 17 kan worden afgegeven wanneer de Commissie vaststelt dat zij op grond van de haar bekende gegevens geen aanleiding heeft om krachtens artikel 85, lid 1, van het Verdrag op te treden ter zake van de in de statuten van de Alliance belichaamde overeenkomst en de bijzondere overeenkomsten tussen de Alliance en haar aandeelhouders;

Overwegende dat artikel 85, lid 1, van het Verdrag bepaalt dat onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en verboden zijn alle overeenkomsten tussen ondernemingen, alle besluiten tussen ondernemersverenigingen en alle onderling afgestemde feitelijke gedragingen die de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden en ten doel of ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst;

1. Overwegende dat de door iedere aandeelhouder aangegane verplichting om zich uitsluitend te bedienen van de diensten van de Alliance bij de verkoop buiten Frankrijk van de door hem of zijn buitenlandse licentiehouders gefabriceerde produkten in dit bijzondere geval geen beperking vormt van de mededinging, dat de Alliance, namelijk, omdat zij optreedt als gemeenschappelijk orgaan voor het marktonderzoek, geen tussenfase vormt bij de distributie en dat haar optreden bij de onderhandelingen de belangen van de afnemers niet ongunstig beïnvloedt omdat het dezen gewoonlijk onverschillig is of zij met de Alliance onderhandelen dan wel rechtstreeks bij de fabrikant kopen;

dat dit gemeenschappelijk verrichte marktonderzoek betreffende machines, die niet met elkaar in concurrentie staan, daarom geen aanleiding lijkt behoeven te zijn voor bijkomende afspraken of onderling afgestemde feitelijke gedragingen tussen aandeelhouders;

2. Overwegende dat de door iedere aandeelhouder aanvaarde verplichting om geen produkten te fabriceren of te verkopen die met reeds door een andere aandeelhouder gefabriceerde produkten kunnen concurreren in dit speciale geval geen beperking van de mededinging vormt die valt onder artikel 85, lid 1, van het Verdrag;

dat de leden van de Alliance of eventueel enkele van hen beschikken over de technische kennis en produktie- en financieringsmiddelen die voor de uitbreiding van hun produktie-assortiment nodig zijn;

dat echter de aandeelhouders bij de oprichting van de Alliance hebben vastgesteld dat hun produkten bestaan uit werktuigmachines welke naar conceptie en gebruik verschillen; dat zij derhalve de prospectie van de exportmarkten aan een gemeenschappelijke dienst konden toevertrouwen en dat geen van hen

behoefde te vrezen dat de Alliance zijn belangen zou opofferen aan die van een andere aandeelhouder; dat de aandeelhouders op het ogenblik van de oprichting van de Alliance namelijk van geen van hun bestaande fabricageprogramma's hebben afstand gedaan; dat het behoud van de differentiatie in de fabricage noodzakelijk is opdat het onderling vertrouwen blijft bestaan dat nodig is voor het functioneren van de gemeenschappelijke verkoopdienst en omdat zij de meest soepele voorwaarde vormt ter verwezenlijking van een gemeenschappelijk marktonderzoek;

Overwegende dat ieder lid van de Alliance de volledige vrijheid heeft om uit te treden, maar dat geen van hen dat tot dusver met het doel om machines te fabriceren die met de door de andere leden vervaardigde concurreren heeft gedaan; dat de toestand op de markt voor werktuigmachines sinds de oprichting van de Alliance geen pogingen tot uitbreiding van het assortiment gefabriceerde machines rechtvaardigt maar veeleer de neiging vertoont de specialisatie aan te moedigen; dat bovendien geen economische factor in de nabije toekomst in deze toestand verandering lijkt te kunnen brengen;

Overwegende dat de Alliance slechts een gering aandeel heeft in de totale produktie en afzet van werktuigmachines op de gemeenschappelijke markt, met inbegrip van de invoer uit derde landen; dat de door de aandeelhouders van de Alliance vervaardigde machines niet voor buitengewone doeleinden bestemd zijn en er daarom buiten de Alliance een groot aantal fabrikanten van concurrerende machines bestaat;

Overwegende dat gezien al deze factoren de verbintenis van de aandeelhouders om geen concurrerende produkten te fabriceren of te verkopen voorts aan derden geen nadeel kan toebrengen;

3. Overwegende dat door derden geen bezwaren zijn ingebracht naar aanleiding van de bekendmaking ter toepassing van artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17 in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* nr. 137 van 27 juli 1966;

4. Overwegende dat onder deze onstandigheden op grond van de aan de Commissie bekende feiten thans niet kan worden aangenomen, dat de statuten van de „Alliance de Constructeurs français de machines-outils" of de door de Alliance met ieder van haar aandeelhouders gesloten overeenkomsten ertoe strekken of tengevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst in de zin van artikel 85, lid 1, van het E.E.G.-Verdrag; dat althans een van de voorwaarden voor de toepassing van dit artikel niet is vervuld en dat de negatieve verklaring derhalve kan worden afgegeven,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Er bestaat voor de Commissie op grond van de haar bekende gegevens geen aanleiding om krachtens artikel 85, lid 1, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap op te treden tegen de statuten van de naamloze vennootschap met variabel kapitaal „Alliance de Constructeurs français de machines-outils" of de door deze vennootschap met haar aandeelhouders of vertegenwoordigden gesloten overeenkomsten, zoals die blijken uit de aanmelding van 9 april 1964.

Artikel 2

Deze beschikking is gericht tot de „Alliance de Constructeurs français de machines-outils" en tot de ondernemingen:

Ateliers G.S.P. te Courbevoie, Seine
Société Gambin te Viuz-en-Sallaz, Haute-Savoie
Ets. A. Huard te Parijs, Seine
Société Ramo te Niort, Deux-Sèvres
Ets. Rouchaud et Lamassiaude te Limoges, Haute-Vienne
Ets. Vernet te Dijon, Côte d'Or
Ets. Arduino te Bordeaux, Gironde
Ets. W. Gillet te Bordeaux, Gironde
Société Microrex te St-Etienne, Loire.

Brussel, 17 juli 1968.

Voor de Commissie
De Voorzitter
Jean REY